Dosarul nr.2-15738/2023

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

26 noiembrie 2024 mun. Chișinău

Judecătoria Chișinău sediul Centru

Instanţa de judecată în componenţa:

Preşedintele şedinţei, judecătorul ŢONOV Irina

Grefier ONICA Ana Maria

În lipsa părților, în privința cărora au fost respectate normele de citare legală

examinînd în şedinţă de judecată, publică, cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată înaintată de Nesmeianov Natalia către Crăciun Olga cu privire la încasarea prejudiciului moral cauzat prin contravenție, instanța de judecată

c o n s t a t ă :

La data de ***** Nesmeianov Natalia s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Crăciun Olga cu privire la încasarea sumei de 10000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin contravenție și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d.5).

În motivarea acțiunii reclamantul relatează că, în temeiul procesului verbal nr. ***** din ***** Crăciun Olga a fost găsită vinovată de săvîrșirea contravenție prevăzute de art.69 alin.(1) din Codul contravențional, fiind emisă decizia de sancționare.

Menționează reclamantul că, în rezultatul acțiunilor ilegale ale pîrîtului, ultima a avut de suferit un prejudiciul moral, manifestat prin stres și nervozitate, ca urmare a adresării în adresa sa cu cuvinte necenzurate și injurioase.

Descrie reclamantul că, angajarea răspunderii civile delictuale necesită întrunirea următoarelor condiții: fapta ilicită, prejudiciul, raportul de cauzalitate dinte fapta ilicită și prejudiciul cauzat și vinovăția autorului faptei ilicite. Astfel în privința faptei ilicite precum și a vinovăției pîrîtului nu există careva dubii, în situația în care acestea sunt confirmate prin procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia de aplicare a sancțiunii. Afirmă reclamantul că la caz sunt întrunite cumulativ toate elementele unei răspunderi, urmare a acțiunilor ilegale pîrîtului, realizate printr-o faptă ilicită extra contractuală. Comiterea unei contravenții prevăzute de art.69 alin.(1) din Codul contravențional inevitabil a dus la crearea unui disconfort psihologic. Ținînd cont de întinderea suferințelor cauzate prin fapta contravențională reclamantul pretinde că suma de 10000 lei este în măsură de a atenua suferințele cauzate, care o consideră ca fiind una echitabilă și suficientă pentru prejudiciul moral suferit.

Solicită Nesmeianov Natalia admiterea cererii de chemare în judecată, încasarea din contul lui Crăciun Olga în beneficiul reclamantului a sumei de 10000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin contravenție și compensarea cheltuielilor de judecată (f.d.2-5).

În ședința de judecată atît Nesmeianov Natalia, cît și reprezentantul acesteia, avocatul Savva Alexandru fiind citați legal (f.d.32) nu s-au prezentat, însă au solicitat examinarea cauzei în lipsa lor, din care considerente instanța de judecată a dispus examinarea cauzei în lipsa persoanelor vizate.

În ședința de judecată pîrîtul Crăciun Olga fiind citată legal (f.d.34) nu s-a prezentat, nu a comunicat instanței motivele neprezentării și nu a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa, din care considerente instanța de judecată a dispus examinarea cauzei în lipsa părții vizate.

Aprecierea instanței de judecată. Cercetînd materialele dosarului, determinînd circumstanțele şi raporturile juridice care au importanță pentru soluționarea cauzei, caracterul raporturilor juridice dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei, instanța de judecată constată că cererea de chemare în judecată urmează a fi admisă, din următoarele considerente.

Obiectul raportului juridic litigios îl formează compensarea prejudiciului moral și material cauzat prin contravenție.

În susținerea soluției de admitere a acțiunii, instanța de judecată reține că, conform art.118 alin.(1) şi (3) din Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum şi de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Repararea prejudiciului cauzat prin contravenție se efectuează conform prevederilor art.45 alin.(1) din Codul contravențional, potrivit căruia persoana al cărei drept sau interes legitim a fost lezat prin contravenţie îl poate apăra prin acţiune civilă depusă conform legislaţiei procedurale civile. Această persoană are în special dreptul la repararea prejudiciului patrimonial şi a celui nepatrimonial cauzate prin contravenție. Prezentul alineat se aplică în egală măsură şi în cazul în care, în sensul art.30 alin.(11), se consideră că făptuitorul nu a fost supus răspunderii contravenționale.

Soluţionînd cauza contravențională, autoritatea competentă este în drept, la cererea victimei, să dispună repararea prejudiciului cauzat prin contravenție în cazul în care nu există divergențe asupra întinderii lui în conformitate cu art.45 alin.(2).

În conformitate cu art.19 alin.(1) din Codul civil, în condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial şi nepatrimonial cauzat astfel. (3) Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferinţele fizice şi psihice, precum şi diminuarea calităţii vieţii. În cazul vătămării sănătăţii, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacităţi a corpului uman (prejudiciu biologic). (5) Repararea prejudiciului presupune repunerea persoanei lezate în situaţia în care s-ar fi aflat dacă prejudiciul nu se producea.

Articolul 20 din Codul civil stipulează (1) Dacă prin lege nu se prevede altfel, persoana răspunde numai pentru prejudiciul cauzat prin fapta sa săvîrşită cu vinovăţie sub forma intenţiei sau imprudenţei.(5) Atunci cînd legea condiţionează efectele juridice ale unei fapte de săvîrşirea ei din culpă, condiţia este îndeplinită şi dacă fapta a fost săvîrşită cu intenţie.

Potrivit art.21 din Codul civil, drepturile personale nepatrimoniale şi alte valori nemateriale sînt apărate în cazurile şi în modul prevăzut de prezentul cod şi de alte legi, în limita în care folosirea modalităţilor de apărare a drepturilor civile reiese din esenţa dreptului încălcat şi din caracterul consecinţelor acestei încălcări.

În baza art.1998 alin.(1) din Codul civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, şi prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

Potrivit art.2025 alin.(1) din Codul civil, repararea prejudiciului se face în natură, prin restabilirea situației anterioare (transmiterea unui bun de același gen şi de aceeași calitate, repararea bunului deteriorat etc.), iar dacă aceasta nu este cu putință ori dacă persoana vătămată nu este interesată de repararea în natură, prin plata echivalentului bănesc (despăgubire), stabilit prin acordul părţilor sau, în lipsa unui asemenea acord, prin hotărîre judecătorească. (3) Despăgubirea se stabilește sub forma unei sume globale sau, dacă prejudiciul are caracter continuu, sub forma unei prestații periodice. În cazul în care se stabilește o despăgubire sub forma prestației periodice, debitorul poate fi obligat la constituirea unei garanții. (4) Persoana vătămată nu este ținută să demonstreze că a cheltuit suma despăgubirii în scopul reparării prejudiciului.

În baza art.2036 alin.(1) din Codul civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri. (2) Prejudiciul moral se repară indiferent de existența şi întinderea prejudiciului patrimonial. (3) Reparația prejudiciului moral se face şi în lipsa vinovăției autorului, faptei ilicite în cazul în care prejudiciul este cauzat prin condamnare ilegală, atragere ilegală la răspundere penală, aplicare ilegală a arestului preventiv sau a declarației scrise de a nu părăsi localitatea, aplicarea

ilegală în calitate de sancțiune administrativă a arestului, muncii neremunerate în folosul comunității şi în alte cazuri prevăzute de lege. (4) Dacă legea nu prevede altfel, simpla constatare a încălcării unui drept sau interes recunoscut de lege fără plata de despăgubiri oferă satisfacție echitabilă persoanei vătămate doar cînd aceasta corespunde cu natura dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat şi persoana vătămată astfel va putea obține o valoare nepatrimonială superioară prejudiciului moral suferit.

În temeiul art.2037 alin.(1) din codul civil, mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăție a autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate.

Din materialele cauzei și probatoriul cercetat instanța de judecată a stabilit că, prin procesul-verbal cu privire la contravenție ***** din ***** Crăciun Olga a fost recunoscut vinovată de săvîrșirea contravenției prevăzute de art.69 alin.(1) Codul contravențional (f.d.7, 8).

Instanța de judecată menționează că, pentru apariția răspunderii delictuale este necesar un fapt juridic. Acest rol îl îndeplinește temeiul răspunderii delictuale. Temeiul răspunderii delictuale este componenta delictului civil. Componenta delictului civil constituie o totalitate de elemente esențiale formulate de legiuitor ca necesare şi suficiente pentru angajarea răspunderii delictuale. Componenta delictului civil include prejudiciul, fapta ilicită, raportul cauzal dintre faptă şi prejudiciu şi vinovăția făptuitorului.

Nu există răspundere delictuală dacă nu s-a produs un prejudiciu. Prejudiciul constituie consecințele negative cu caracter patrimonial sau nepatrimonial ale faptei ilicite, apărute ca urmare a lezării drepturilor subiective.

Fapta ilicită este o încălcare a normelor dreptului obiectiv prin care se lezează drepturile subiective sau interesele persoanei.

În speță, instanța de judecată a stabilit că sunt întrunite cele patru condiții de angajare a răspunderii delictuale a lui Crăciun Olga, or, prin procesul-verbal al agentului constatator, s-a constatat acțiunile ilicite ale pîrîtului, cauzîndu-i reclamantei Nesmeianov Natalia, cu vinovăție, suferințe psihice, acțiuni prin care, în mod evident, reclamantului i-a fost cauzat un prejudiciu moral.

În acest context, Curtea Europeană a Drepturilor Omului, a statuat că, violarea CEDO cauzează inevitabil anumite suferințe psihice (a se vedea hot. Guja c. Moldovei, 2008, para. 101). Mărimea prejudiciului moral acordat depinde de seriozitatea violării CEDO şi efectul acestei violări asupra reclamantului, dar şi de alte circumstanțe (ex. vîrsta şi sănătatea reclamantului, miza pentru reclamant, etc.). Atunci cînd stabilește cuantumul prejudiciului moral, CtEDO ia în calcul nivelul de trai (venitul populației) din statul vizat. Nu în ultimul rînd, la

determinarea cuantumului prejudiciului moral, instanța urmează să țină cont de statutul persoanei vătămate, intensitatea emoțiilor și retrăirilor.

Instanța de judecată precizează că, odată ce prejudiciul este suferit din cauza unei fapte recunoscute de lege ca una care îndreptățește la repararea prejudiciului, ţine de libertatea reclamantului să scoată în evidență toate capetele de prejudiciu, adică toate formele în care el a suferit din punct de vedere fizic şi psihic.

La determinarea cuantumului prejudiciului moral urmează să se respecte criteriul echității, care presupune că, despăgubirile pentru prejudiciul moral trebuie să fie juste, raționale și echitabile, adică trebuie stabilite în așa fel încît să asigure efectiv o compensare suficientă a prejudiciului moral cauzat, ca astfel să fie menținut echilibrul între daunele efectiv pricinuite și suma acordată.

Avînd în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, suferințele morale cauzate, instanța de judecată apreciază că în speță suma de 10000 lei pentru fapta de numire cu cuvinte necenzurate/injurioase, recunoscute ca fiind ilicite, poate fi considerată ca o compensare ce ar aduce la o satisfacție echitabilă persoanei vătămate.

Reieșind din prevederile legale enunțate, instanța de judecată, consideră necesar de a încasa de la Crăciun Olga în beneficiul reclamantului Nesmeianov Natalia suma de 10000 (zece mii) lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral cauzat prin contravenție, sumă care este una rezonabilă, proporțională în raport cu criteriile stabilite la caz și corespunde circumstanțelor cauzei, deoarece cert s-a stabilit că, prin procesul-verbal al agentului constatator, s-a constatat acțiunile ilicite ale pîrîtului, Crăciun Olga a cauzat lui Nesmeianov Natalia, un prejudiciu moral, prin numire cu cuvinte necenzurate/injurioase.

În același timp, prin cererea de chemare în judecată concretizată la ***** (f.d.42), Nesmeianov Natalia, pe lîngă repararea prejudiciului moral, a mai solicitat și repararea prejudiciului material exteriorizat prin cheltuielile de asistență juridică suportate în cauza contravențională.

Aici relevanță directă au prevederile art.45 alin.(1) din Codul contravențional, care în componența prejudiciului cauzat prin contravenție înafară de prejudiciul nepatrimonial include dreptul la repararea şi a celui patrimonial cauzat prin contravenție. În speță, reclamanta solicită restituirea sumelor plătite de ea pentru asistența juridică la examinarea cauzei contravenționale.

În conformitate cu art.63 alin. (4) din Legea nr. 1260-XV din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură, cheltuielile suportate de client în legătură cu acordarea de către avocat a asistenței juridice la apărarea drepturilor și intereselor lui legitime în cauzele penale, civile și administrative urmează a fi compensate integral și proporțional cerințelor admise (respinse) de partea adversă.

Pornind de la practica CtEDO, cheltuielile pentru asistența juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate și rezonabile ca mărime.

Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CtEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor a dovezii achitării onorariului avocaului (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată); listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și orarul timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).

Din materialele dosarului rezultă că, reclamanta a plătit la 03 mai 2024 suma de 2500 lei pentru servicii juridice conform ordinului de plată DAA nr.***** din (f.d.48), prezentînd copia bonului de plată respectiv și copia mandatului avocatului Savva Alexandru (f.d.47).

Fiindcă cheltuielile de sistență juridică suportate la examinarea cauzei contravenționale se încadrează în noțiunea de prejudiciu material suportat de reclamantă, instanța de judecată admite acest capăt de cerere și încasează de la pîrît în beneficiul reclamantului suma de 2500 lei sub formă de cheltuieli de asistență juridică, suportate în cadrul cauzei contravenționale.

Cu referire la încasarea cheltuielilor de judecată, instanța de judecată menționează că potrivit prevederilor art.82 din Codul de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei.

Potrivit prevederilor art.96 alin.(1) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. (11) Cheltuielile menționate la alin.(1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

La materialele cauzei a fost anexată dovada că reclamantul este reprezentat de avocatul Savva Alexandru (f.d.19), căruia i-a achitat onorariul pentru asistență juridică în sumă de 3000 lei (f.d.50), cheltuieli pe care instanța de judecată le consideră reale, necesare şi rezonabile, deaceea încasează de la pîrît în beneficiul reclamantului suma de 3000 (trei mii) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

Iar fiindcă pîrîta nu a recepționat citațiile instanței de judecată, scrisorile fiind returnate ca nereclamate (f.d.20, 23, 54), reclamanta a suportat cheltuieli de publicare a citației în sumă de 100 (una sută) lei (f.d.34), care solicită a fi compensată.

Deoarece suma respectivă se încadrează în noțiunea de cheltuieli de judecare a cauzei, conform art.82 din Codul de procedură civilă, instanța de judecată admite acest capăt de cerere prin care reclamanta solicită compensarea sumei plătite la ziarul Dreptul (f.d.34).

Potrivit art.98 alin.(1) din Codul de procedură civilă, cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanţa judecătorească, precum şi taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pîrît proporţional

părţii admise din acţiune dacă pîrîtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

Deoarece reclamantul a fost scutit de la plata taxei de stat la depunerea acțiunii cheltuielile suportate de instanță și anume taxa de stat în mărime de 450 (patru sute cinczeci) lei se încasează la bugetul de stat, de la Crăciun Olga, care a pierdut procesul.

În conformitate cu prevederile art. art.238-241 din Codul de procedură civilă, instanța de judecată

h o t ă r ă ş t e :

Se admite cererea de chemare în judecată.

Se încasează de la Crăciun Olga în beneficiul reclamantei Nesmeianov Natalia suma de 10000 (zece mii) lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral cauzat prin contravenție, prejudiciul material în sumă de 2500 (două mii cinci sute) lei sub formă de cheltuieli de asistență juridică suportate în cadrul cauzei contravenționale, cheltuielile de asistență juridică suportate în prezenta cauză civilă în sumă de 3000 (trei mii) lei și cheltuielile suportate în legătură cu citarea publică a pîrîtei în sumă de 100 (una sută) lei.

Se încasează de la Crăciun Olga la bugetul de stat, taxa de stat în sumă de 450 (patru sute cinczeci) lei.

Hotărîrea este cu drept de atac în ordine de apel la Curtea de Apel Chişinău în termen de 30 de zile de la pronunţare prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Preşedintele şedinţei, judecătorul ŢONOV Irina